

Monumentnummer*: 532387

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 15 juli 2016
Kadaster deel/nr 82779/47

Woonplaats* **Utrecht** Gemeente* **Utrecht** Provincie* **Utrecht**

Kadastrale gemeente* **Abstede** Sectie* **C** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **8343**

Omschrijving**

Cluster 38. Bergloods M.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

BERGLOODS M is een omstreeks 1930 als gebouw voor opslag van materieel aan het toen bestaande verdedigingswerk toegevoegd gebouw. Op verschillende plaatsen zijn binnen en buiten fortterreinen in de loop der decennia houten, stenen en metalen ('blikken') loodsen tot stand gekomen om te dienen als (provisorische of permanente) bergruimte, opslag, onderkomen voor mensen of materieel, hospitaal, brandweer, paardenstal, wachthuis, enz. Een groot deel van deze loodsen is inmiddels vergaan, gesloopt of verplaatst, maar andere bestaan nog in situ. Soms gaat het om bijzonder eenvoudige bouwwerkjes van geringe omvang, maar er zijn ook meer complexe en grotere exemplaren. Bergloods M, gelegen op de zuidelijke helft van Fort De Bilt, is uitgevoerd in baksteen, maar sluit functioneel aan bij de in de meeste gevallen in hout gebouwde exemplaren die in de 19de eeuw op forten zijn gebouwd. Het bouwwerk is vermoedelijk aan de bestaande gebouwen toegevoegd als compensatie voor het verlies van het middendeel van de oorspronkelijke, centraal gelegen kazerne B. Deze is rond 1930 gedeeltelijk gesloopt en uit twee gescheiden delen gaan bestaan om ruimte te maken voor de Biltsestraatweg. De gevelopeningen zijn voorzien van nieuwe kozijninvulling en dubbel glas. Uit de gevels opgemetselde, doorlopende dakkapellen in beide dakschilden, vermoedelijk later ingebracht. Op de zolderverdieping zijn de vensters in de zuidgevel dichtgezet. De functie van het gebouw is mogelijk aangepast aan behoeften van de huidige gebruiker. Aan de westzijde is een verbinding gemaakt met een op T-vormige plattegrond gebouwd pand.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

BERGLOODS M van het Fort de Bilt is een langgerekt, rechthoekig, bakstenen gebouw (ca. 40 x 11 m) onder met gesmoorde pannen belegd zadeldak op de zuidelijke helft van het fort. De lengte van het één bouwlaag en zolderverdieping omvattende gebouw ligt parallel met de kazerne B2 en de ten westen hiervan gelegen Hulpkazerne L. De bergloods dateert vermoedelijk van omstreeks 1930 en laat in hoofdlijnen kenmerken van die tijd zien. In de 14, door lisenen herkenbare traveeën van de lange gevels bevinden zich regelmatig verdeelde gevelopeningen met deuren en vensters. In de noordelijke kopgevel op de begane grond vier vensters en drie in de topgevel; de zuidelijke gevel drie vensters en als tweede gevelopening van rechts een toegang.

Waardering

De BERGLOODS M binnen Fort De Bilt is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (20ste eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (20ste eeuw).

Het betreft hier een niet bomvrije opslag voor materieel uit het Interbellum, vermoedelijk van omstreeks 1930.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in het algemeen en vanwege de onderlinge functionele, functioneel-ruimtelijke en fysieke samenhang met de overige onderdelen binnen het complex Fort De Bilt.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het herkenbaar is toegevoegd aan het bestaande fort.

* Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard omdat het in hoofdvorm goed is bewaard, maar in detail wijzigingen heeft ondergaan.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument